

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos				2016/17
Asignatura (*)	Métodos Estadísticos	Código	614G01057	
Titulación	Grao en Enxeñaría Informática			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Matemáticas			
Coordinación	Vilar Fernandez, Juan Manuel	Correo electrónico	juan.vilar@udc.es	
Profesorado	Vilar Fernandez, Juan Manuel	Correo electrónico	juan.vilar@udc.es	
Web	www.udc.es/dep/mate/estadistica2/estadistica_2.htm			
Descrición xeral	Preténdese que o alumno coñeza e aprenda a utiliza-los modelos de deseño de experimentos e análise de regresión lineal. A docencia da materia terá un carácter eminentemente práctico, centrándose na presentación e interpretación dos distintos modelos (formulación matemática, hipóteses supostas, etc.) e na súa aplicación na práctica (estimación, análise crítica dos resultados obtidos e estudio dos problemas que se poden presentar); apoiándose no emprego dun paquete estatístico (principalmente Statgraphics). Sería especialmente recomendable ter superado a materia de Estatística I e sería convinte tamén ter cursado outras con contido matemático (como por exemplo Álgebra e Cálculo). Esta materia será de utilidade para outras da titulación, como por exemplo as relacionadas co tratamento do sinal (Medios de Transmisión, Tratamento Dixital do Sinal), Intelixencia Artificial, Linguaxes Naturais, Redes de Neuronas Artificiais, Técnicas de Simulación, as relacionadas co recoñecemento de imaxes, etc. Ademais doutras da mesma área como Métodos Estadísticos ou Simulación Estatística.			

Competencias do título

Código	Competencias do título
A1	Capacidade para a resolución dos problemas matemáticos que se poden presentar na enxeñaría. Aptitude para aplicar os coñecementos sobre: álgebra linear; cálculo diferencial e integral; métodos numéricos; algorítmica numérica; estatística e optimización.
A3	Capacidade para comprender e dominar os conceptos básicos de matemática discreta, lóxica, algorítmica e complexidade computacional e a súa aplicación para a resolución de problemas propios da enxeñaría.
A29	Capacidade de identificar, avaliar e xestionar os riscos potencias asociados que se puideren presentar.
A50	Capacidade para comprender e aplicar os principios da avaliación de riscos e aplicalos correctamente na elaboración e execución de plans de actuación.
B1	Capacidade de resolución de problemas
B2	Traballo en equipo
B3	Capacidade de análise e síntese
B4	Capacidade para organizar e planificar
B6	Toma de decisións
B7	Preocupación pola calidade
B8	Capacidade de traballar nun equipo interdisciplinar
B9	Capacidade para xerar novas ideas (creatividade)
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Capacidade para a análise e a síntese na resolución de problemas con contidos estatísticos	A1 A3	B3	C7
Resolver problemas estatísticos de forma efectiva.	A1 A29	B4 B6 B7 B8 B9	C1 C7 C8
Valorar criticamente o coñecemento e a tecnoloxía estatística para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.	A50		C4 C6 C7 C8
Aprender de maneira autónoma novos coñecementos e técnicas estatísticas avanzadas axeitadas para a investigación e análise de datos	A1		C7 C8
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.	A3	B3	C5 C7 C8
Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo no plantexamento e resolución de problemas estatísticos.	A1 A3	B1	C5 C6 C8
Resolver problemas estatísticos de forma efectiva.	A1	B1 B3	
Traballar en equipos de carácter interdisciplinar con necesidades estatísticas	A1	B1 B2 B8	
Capacidade para a análise e a síntese na resolución de problemas con contidos estatísticos		B1 B2 B3 B6	C4
Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo no plantexamento e resolución de problemas estatísticos.		B3 B6	C5 C6 C7
Valorar criticamente o coñecemento e a tecnoloxía estatística para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.	A1	B1 B6	C6
Aprender de maneira autónoma novos coñecementos e técnicas estatísticas avanzadas axeitadas para a investigación e análise de datos	A1 A3	B1 B3	C5
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			C3 C4 C5 C6 C7 C8

Temas	Subtemas
Tema 1. Conceptos básicos de inferencia estatística	1.1. Inferencia estatística (repaso)
Tema 2. Principios básicos do deseño de experimentos	1.2. Tests de hipóteses paramétricos (repaso)
Tema 3. Deseños cunha fonte de variación	1.3. Tests de hipóteses non paramétricas: Tests de bondade de axuste e de aleatoriedade
Tema 4. Deseños con dous ou máis fontes de variación	2.1. Introducción. Resumo dos conceptos principais. Principios básicos do deseño de experimentos.
Tema 5. Regresión lineal simple	2.2. Clasificación dos deseños de experimentos. Algúns deseños experimentais clásicos.
Tema 6. Regresión lineal múltiple	3.1. Deseño cun factor completamente aleatorizado de efectos fixos. Diagnose do ANOVA I. Factor completamente aleatorizado.
	4.1. Deseño en bloques completamente aleatorizado.
	4.2. Deseño con dous factores completamente aleatorizados (ANOVA II con interacción).
	4.3. Outros modelos clásicos de deseño de experimentos.
	5.1. Introducción: Regresión e correlación
	5.2. O modelo de regresión lineal simple
	5.3. Estimación e propiedades dos estimadores dos parámetros. Bondade do axuste
	5.4. Predición en regresión lineal simple. Diagnose do modelo
	6.1. O modelo lineal xeneral de regresión.
	6.2. Estimación e propiedades dos estimadores dos parámetros. Bondade do axuste.
	6.3. Predición en regresión lineal múltiple.
	6.4. Diagnose do modelo: multicolinealidad.
	6.5. Métodos para a selección de variables explicativas.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A3 B1	14	21	35
Solución de problemas	A1 A3 A29 A50 B1 B3 B4 B6 B9 C1 C3	14	14	28
Traballos tutelados	A1 A3 B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	8	12	20
Actividades iniciais	A1 A3 A29	4	10	14
Proba mixta	A1 B1 B3 B9 C1	2	20	22
Atención personalizada		3	0	3
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Empregarase o proxector para a presentación dos distintos temas (moodle), incluíndo gráficos e simulacións para axudar a entender os distintos conceptos. Tamén se recorrerá á lousa para explicacións adicionais e mostraranse exemplos con algún paquete estatístico.
Solución de problemas	Resolución de exercicios utilizando software estatístico.

Traballos tutelados	O alumno proporá a resolución dun problema de Deseño de Experimentos que constará das seguintes etapas: Formulación e obxectivo do problema a estudar. Deseño do experimento e recollida de datos. Análise estatística dos datos. Axuste dun modelo. Validación e recoñecemento do modelo axustado. Conclusións.
Actividades iniciais	Presentación da materia. Exposición dos recursos dispoñibles (páxina web, bibliografía de referencia), software.
Proba mixta	Realizaranse dúas probas. A primeira consiste na análise dunha mostra de datos á que se axusta un modelo de deseño de experimentos. Neste caso utilizarase unha mostra de datos proposta por un alumno. A segunda proba é un exercicio de tipo aplicado, ao alumno facilítaselle unha mostra de datos á que lle hai que axustar un modelo de regresión. Sobre esta base propónse cuestións e preguntas de tipo aplicado e resposta curta.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Solución de problemas	Propónse exercicios e problemas dos distintos temas. O alumno ten que propor un problema de deseño de experimentos, obter os datos e facer unha análise estatístico dos mesmos e obter conclusións. O traballo será supervisado polo profesor. Desenvolveranse en clases prácticas problemas de regresión lineal que serán resoltos con detalle para que o alumno estea capacitado en resolver problemas similares.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A1 A3 B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Cada alumno debe propor un exemplo real de aplicación dos modelos de deseño de experimentos. O alumno debe de facer unha introdución ao problema e motivalo. Indicaranse os obxectivos xerais e específicos que se perseguen. Indicar de forma detallada como se realizará a mostraxe e describir a mostra con todo detalle. Unha análise estatística preliminar dos datos proporcionará as primeiras conclusións.	30
Sesión maxistral	A1 A3 B1	Realizarase unha proba dos modelos de deseño de experimentos. Dos traballos propostos polos alumnos de deseño de experimentos seleccionárase un e a partir desa mostra realizarase un exercicio (exame) de carácter aplicado no que se propoñen preguntas de tipo aplicado e curtas que o alumno responderá coa axuda do material docente e software estatístico.	30
Solución de problemas	A1 A3 A29 A50 B1 B3 B4 B6 B9 C1 C3	Realizarase unha proba dos modelos de regresión. Facilitarase unha mostra de observacións multivariante e a partir deses datos realizarase un exercicio (exame) de carácter aplicado no que se propoñen preguntas de tipo aplicado e curtas que o alumno responderá coa axuda do material docente e software estatístico. As preguntas estarán relacionadas co axuste dun modelo de regresión múltiple aos datos e será similar aos realizados en clase.	40

Observacións avaliación

Para alumnos con matrícula a

tempo parcial, debido al contenido muy práctico y aplicado de la materia, tienen la obligación de asistir a un número de clases no inferior a 20 horas, según le indique el profesor de la asignatura.

Fontes de información

Bibliografía básica	-Montgomery, C., Diseño y Análisis de Experimentos, Grupo Editorial Iberoamerica, 1991, Libro, -Peña D. , Estadística, modelos y métodos. 2: Modelos lineales y series temporales. 2nd. ed, Alianza Universidad Textos., 1989, Libro, -Peña D. , Regresión y Diseño de Experimentos, Alianza Editorial, 2002, Libro, -Ricardo Cao, Mario Francisco, Salvador Naya, Manuel Presedo, Margarita Vázquez, José A. Vilar and , Introducción a la estadística y sus aplicaciones, Ediciones Pirámide, 2001, Libro, -Vilar Fernández, J.M., Modelos estadísticos aplicados, Universidade da Coruña, Servicio de publicacións., 2003, Libro, - Applied Multivariate Data Analysis, vol I, Regression and Experimental Design. J.D. Jobson. Springer-Verlag, 1991- La web de la asignatura y el material docente que se dejará en el moodle de la asignatura (transparencias, prácticas, recomendaciones,....)
Bibliografía complementaria	Bibliografía adicional está disponible en la web de la asignatura: http://www.udc.es/dep/mate/estadistica2/estadistica_2.htm

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística/614G01008

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Métodos Numéricos para a Informática/614G01064

Materias que continúan o temario

Observacións

É recomendable que os teñan aprobada a materia de Estatística e é conveniente que superasen outras materias con contido matemático: Álgebra, Cálculo ou Matemática Discreta. Esta materia é de utilidade noutras materias da titulación.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías